

Ebakera eta Ahozko Adierazpena (II)

Kurtsoa: 4

Kreditu kop.: 5

Deskribatzaileak:

- Ahotsa, tresna sortzailea.
- Giza komunikazioaren printzipioak.
- Ahozko hizkuntza, esanahiak, intentzioak eta arrazoiak transmititzeko bide den aldetik.
- Ondo jakitea irakasgaia emango den hizkuntza (euskara/gaztelania).
- Hizkuntzaren doinua eta musikaltasuna.
- Soinuen eta hitzen kalitateak eta baliabideak. Azentua, erritmoa, intonazioa.
- Ahozko komunikazioaren erabilera artistikoa: printzipioak eta oinarriak.
- Ebakeraren azterketa: elementu teknikoak eta adierazpenekoak (ortofonia, prosodia, bertsoa, etab.). Genero, estilo, antzezpen-forma eta ikus-entzunezko desberdinetan erabiltzen diren adierazpen-teknikak menderatzea.
- Artikulazioa lantzeko teknikak eta baliabideak.
- Euskararen eta gaztelaniaren soinuak zuzen ekoiztea.
- Pertsonaia dramatikoaren ahozkotasanaren azterketa.
- Hizketaren karakterizazioa, pertsonaiaren eta testuinguruaren arabera.
- Ahotsa prestatzen eta trebatzen ikastea.
- Oinarrizko irizpide linguistikoak garatzea aktorearen praktika profesionalean eta prestakuntzakoan.
- Hizkuntzaren aldakuntzak parametro sozial, funtzional eta geografikoen arabera.
- Artikulazioa, prosodia, intonazioa eta azentuaren funtzio erritmikoa prosan eta bertsoan.
- Eszenak praktikatzea, testu dramatiko eta poetikoetan oinarrituta.

Konpetentziak:

Ikasleak gai izan behar du:

- Soinuaren eta hitzaren artikulazio-aparatuari buruz bereganatutako ezagutzak erlazionatu eta praktikan jartzeko.
- Ahozko hizkuntza osatzea eszenaratzea egiteko erabiltzen dituzten beste hizkuntza batzuekin.
- Soinu-ekoizpenari lotutako akatsak ezagutu eta zuzentzeko.
- Mezuaren transmisioa bermatuko duten ahozko teknikak ezagutu eta erabiltzea, testu dramatikoari arreta jarritz, eraginkortasunez, egiatzotasunez eta intentzio estetikoaz.

- Argi hitz egitea, ahoskera eta artikulazioa ondo menderatuz.
- Hizketaren entzute aktiboa eta kritikoa egitea.
- Hizketaren ekoizpena hobetzeko ariketen metodologia ezagutu eta ondo erabiltzea.
- Komunikazio publikoan ahozko hizkuntzaren erabilera egokian parte hartzen duten hizkuntzaren alderdi fonetikoaren eta prosodikoaren gaineko hausnarketa egitea.
- Euskararen eta gaztelaniaren soinuak zuzen ekoiztea. Ikasketak egiten direneko hizkuntzaren artikulazioa eta fonetika ezagutu eta praktikatzea.
- Prosan dagoen testu dramatikoaren ahoskatze-arauak sistematizatzeko, eta, modu oinarritzkoan, bertsoarenak.
- Oinarritzko elementu prosodikoa ondo kontrolatzea: erritmoa, intonazioa eta azentua.
- Aktorearen praktika profesionalean behar diren irizpide linguistikoak izatea.
- Pertsonaia sortzeko ahots-baliabideak eta baliabide linguistikoak erabiltzea.
- Hizkuntza eszenikoaren baliabide teknikoak eta adierazpen-baliabideak antzezpenean erabilitako beste hizkuntzekin erlazionatzea.
- Ahots-, artikulazio- eta adierazpen-teknikak egokitzea eszenako hizketaren eskakizunetara, antzerkiaren eta ikus-entzunezko ikuskizunen genero desberdinetan.
- Hitz erabiltzea pertsonaiaren hainbat egoera, gogo-aldarte eta tipologia adierazteko.

Ebaluazio-irizpideak:

Ebaluazioan, ikasleak helburu hauek lortzeko duen gaitasuna baloratuko da:

- Norberaren ezaugarrietara eta beharretara egokitutako gorputz- eta ahots-beroketa egitea, ahozko adierazpenean parte hartzen duten organo eta sistema guztiak hoberen funtzionatzen jarriko dituen ariketa-taula egoki baten bidez.
- Interpretazioan erabiltzen den ahots-teknika menderatzen dela erakustea.
- Elementu prosodikoak eta horien balio komunikatiboa ezagutu eta erabiltzea: denbora, etenaldiak, intonazioa eta azentuak.
- Ahots-, artikulazio- eta adierazpen-teknikak hizketa eszenikoaren eskakizunetara egokitzea.
- Ikasitako ebakera eta prosodia sormenez erabiltzea genero eta egoera desberdinetan.
- Pertsonaia sortzeko ahots-baliabideak eta baliabide linguistikoak ezagutu eta erabiltzea.
- Pertsonaiaren tipologiarekin eta egoerarekin koherente izango den hizketa eszenikoa erabiltzea.
- Ahotsa karakterizatzeko teknika menderatzen dela erakustea.
- Ahotsaren ebakera, ekoizpena eta modulazioa, alderdi prosodikoak, intonazioa eta energia menderatzea pertsonaia bat interpretatzean.
- Ahots-, artikulazio- eta adierazpen-teknikak egokitzea eszenako hizketaren eskakizunetara, hainbat antzerki- eta ikus-entzunezko genero eta estilotan.

- Bertsoan idatzitako testuak ulertu eta interpretatzea, intentzioa eta musikaltasuna agerian utziko dituen ahozko adierazpen zuzen baten bidez.
- Testu dramatikoko hizkuntzaren estiloa eta espresio-gakoak identifikatu eta menderatzea.
- Gorputzaren mugimendua ahotsarekin harmonizatzea antzezpenean.
- Antzeztutako pertsonaien hizkera bereizten duten ezaugarri fonetikoak, erritmikoak eta melodikoak ikertu, praktikatu eta menderatzea.
- Hitzaren erabiltzea pertsonaien hainbat egoera, gogo-aldarte eta tipologia adierazteko, erregistro, ñabardura eta elaborazio formalen bitartez.
- Ikertzea, banaka zein taldean, jakineko testu-diskurtso bateko ahots-tinbreen eta emozioen artean dagoen lotura.
- Ahots-sormena elementu bereizgarri gisa erabiltzea ahots-identitate eta -nortasun bati arketipoak eta rolak esleitzeko.
- Testuan txertatzea mezuaren elementu adierazgarriak eta teknikoak, ezarritako sinbologiaren arabera.
- Ezagutza teknikoak eta ahotsari buruzkoak aplikatzea esperimendazioan. Sormena garatzea, teknika eta ahots-baliabideen ezagutzan oinarrituta.
- Norberaren entrenamendua landu, bideratu eta zuzentzea.

Irakasgaiaren irizpide espezifiko horiei irakasgaiari aplikatu dakizkiokeen kompetentzia orokorretatik, zeharkakoetatik eta espezifikoetatik eratorritakoak gehitu behar zaizkio, eta ikasgai guztietarako komunak diren irizpideak ere bai: bertaratzea, puntualtasuna eta ikasteko gogoia, kontzeptu teorikoak asimilatzeak eta praktikan jartzeko ahalmena, talde-lanean aritzeko gaitasuna eta eskolan jarrera proaktiboa izatea, baita aurkeztutako lanen kalitatea eta originaltasuna eta eskolako azalpenetan eta eztabaidetan izandako zehaztasuna, argitasuna eta xehetasuna. Proposatutako bibliografia ezagutzea eta erabiltzea.